

FOAIE

pentru

minte, inimă si literatură.

No. 8.

Luni, 24. Februarie

1847.

Префачеріле дпвѣдѣтврїмор дїн
Молдова.

(Дпкеїере.)

Къ ачесте префачерї дндестѣлндѣсе
тревѣнѣеле челе маї дїптѣв шї челе маї
неапѣрате а грѣтѣлїї попорѣлї, пѣ с'аѣ
недѣсепнат тревѣнѣеле сїмѣїте шї де класа
чеа маї дндетѣоатїкѣ дїн содїетатеа поа-
стрѣ, потрївїт дїректїеї че аѣ апѣкат. Дп-
попѣладїа паноїоанелор есте дндестѣл де
маре пентрѣ ка о окѣртѣїре днделеапѣтѣ
дѣпѣ че аѣ стѣдіат дорїнѣеле, поѣтеле,
плекѣрїле шї тревѣнѣеле класеї авѣте сѣ
пѣ каѣте шї де вїїторїме, екопомїсїнд пре-
зентѣл вїпе. Дп ачесте паноїоане есте
рѣсакнїда, де зндѣ вор ешї оаменї фор-
мадї спре а кѣпѣта дндкредереа окѣртѣї-
реї шї ашї слѣдї деара лор пѣ дїн дндѣ-
мѣл де кївернїсаль, чї дїн драгостеа шї
рѣвна пентрѣ вїееле овѣсек. Кївернїсе-
леї с'аѣ дескїс градѣл ал 2ле де дпвѣдѣ-
тѣрѣ, зндѣ с'аѣ пѣс темелїа вїїтоареї тїне-
рїмї дп тѣнка їндѣстрїаль; дп тѣнка ачеа
словодѣ шї чїостїтѣ, каре есте прїнчїпѣл
есепчїал ал орї кѣрїа вогѣдїї шї карма есте
флоареа чеа маї дндсепнатѣ дїн короана вї-
рїнѣї че аѣ пѣртат лѣмїна веакѣлї по-
стрѣ асѣпра матерїеї. Тревѣнѣеле фамї-

лїмор дндетѣпатїче шї а стїлѣлї сѣпт
хотѣрѣте а се дндестѣла кѣ аша вѣрѣадї
карїї прїн-петѣгѣдѣїтеле лор кѣпошїнѣе
шї прїн аорѣбла че ва дндкзодїѣра репѣ-
тадїа лор се мерїте дндкредереа пѣвїлѣк-
лѣї дпалт. Елопдїнд ачесте кѣвїнте тѣ дѣк
дрепт шї пѣп тѣпа не овїекдїа че сѣ поѣте
фаче; кѣ адекѣ поза префачереа аѣ дпор-
тѣпнат прїнчїпѣл егалїтѣдїї шї не вїїто-
рїме пѣ не пѣтем де о потрївѣ лѣмїна.
Негѣ маїорем, дїстїнѣво мїнорем. Ачеа
че пѣ есїстѣ пѣ се поате дпортѣлѣта; чї
апої егалїтатеа пѣ есїстѣ пїчї дп патѣрѣ,
пїчї дп содїетате, аша дарѣ пѣ с'аѣ дпор-
тѣпнат пїмїкѣ. Нѣ есїстѣ дп патѣрѣ, кѣчї
тоате фїїнѣеле пѣ аѣ деопотрївѣ калїтѣдїї;
шї вѣт се зїче чїнчї деїїте сѣпт ла о тѣпѣ шї
пѣ сѣпт деопотрївѣ. Нѣ есїстѣ дп содїе-
тате, кѣчї пїчї днделецереа пїчї тѣвока пѣ
есте де о потрївѣ ла тоате, прїн зртаре
чїне есте маї аѣер шї чїне тѣвоचेѣ маї
тѣлѣт, адѣпѣ шї маї тѣлѣт декѣт ачел маї
тѣрїнїт шї маї слаѣ, аша дарѣ дп со-
дїетате тревѣе сѣ фїе вогадї шї сѣрачї,
шї дпвѣдѣтѣра тревѣїтоаре зпѣїа тревѣе
сѣ фїе деосевїтѣ де ачелѣїалалт; зпѣл аре
тревѣнѣдѣ де кївернїсаль шї алтѣл пѣ; а-
ша дарѣ зпѣїа сѣ і се деа елементеле кї-
вернїсїлїї шї алтѣїа тоате челемалте. Шї

апої кѣ ачесте невої дндествлате се іве-
ще нева префачере а дндвдѣтврїлор ла
школі. — Адаоце ла ачесте, кѣ дн поа
префачере саѣ пѣс прочедѣра шї лецїсла-
дїа індвстрїалѣ а Молдовеї шї дндатѣ те
веї дндкредїнда, кѣ тїнерїмеа попорѣлвї кѣ-
поскѣнд лецїле, офїдїїле шї облігадїїле еї
есте дн старе аш чере дндествларе прїп
прочедѣрѣ, кѣчї ла пої кѣ тоцїї пѣтем ре-
клама пентрѣ дрептѣрїле кѣлкате, шї тоцї
сѣптем де о потрївѣ днданїтеа дрептѣдїї;
Дндѣ о обїекдїе кѣ адекѣ ценїеї попорѣ-
лвї саѣ дндкїс калеа десволтѣрїї еї. Не а-
чаеста о тѣгѣдвеск кѣ маї таре пѣтере,
рѣзїмат не фаптелѣ че неаѣ дат школіле
дела дндїїндареа лор шї пѣпѣ асѣзї. Це-
нїа орї знде се івеще стрѣвате тѣлдїмеа
шї сѣ рѣдїкѣ днд сѣс кѣтре зїдїторѣл де
знде с'аѣ погорїт, шї оаменїї авѣцї днд шї
фак зп фел де фалѣ де а о сѣлта, окѣр-
твїреа аре фондѣрї пентрѣ вѣрсїерї, варїї
ар фї днд ачеа класѣ а аleshїлор лѣї D-
mnezeѣ; шї тїнерїмеа поастрѣ стѣдїоасѣ
днд Парїс, кѣар днд пелїнчї дндвлїтѣ аѣ
сїмдїт тревзїнда шї облігадїа че аре кѣ-
трѣ ценїї, дндкѣт асѣ еарпѣ пѣпѣ шї прѣнчїї
знеї дндсепнате персоане днд прїндїпателе
рошѣне, адѣсерѣ не алтарїл рѣдїкат пент-
трѣ десвлїреа ценїеї оференда лор тот
аша де прецѣвїтѣ ка шї вапѣл вѣдѣвїї днд
еванѣелїе. 10 франчї кѣпѣта тѣлѣрѣл не
лвпѣ пентрѣ вѣзѣнар, шї не тоцї 10 дн
свѣрлї кѣ лаврѣнї де вѣкѣрїе днд каса тї-
нерїмеї. Чеї 50 де вразї аї Карпадїлор,
дндкѣ копѣчеї тїнерї, днд чеа че лї с'аѣ
дат пентрѣ хрانا лор с'аѣ стрїмторїт не
сїне пентрѣ ка днд пїкѣтѣрї се факѣ апѣ
дндествлѣ пентрѣ вдатѣл кїпарошїлор че
с'ар івї ка сѣ креаскѣ пѣпѣ ла дндалѣл че-

рѣлвї. — Іатѣ фапѣтѣ че мерїтѣ дндкѣрѣ-
цеаре днд партеа тѣтѣрор ачелор че не
воеск ка ценїеї попорѣлвї сѣ і се дндкїдѣ
калеа десволтѣрїї еї. — Аколо сѣ вѣ ве-
dem Domnїлор патрїодї, іатѣ пїатра де
черкаре (mexenїїл) кѣккаре цї сѣ фїдї про-
вадї днданїтеа пѣстрѣ шї а лѣмеї дндтрѣцї.

Історїа дндвдѣтврїлор пѣвлїче днд Мол-
дова есте фоарте інтересанѣтѣ. Ла дндїїн-
дареа еї ам авѣт не зп вѣрват, ккаре а
сѣзїї не дїрїгвеще соарта; аччаеста не фаче
сѣ не маї пѣтем зїче асѣзїї пїмїк, де вон
зїче де вїне, вон сѣ фїм калїфїкадї де лїп-
гѣшїторї, лѣкѣрѣ че не не плаче. De vон
ворвї де алдїї чїнева, не темет сѣ не днд-
ноїм адреса кѣ Nr. 712 днд Бѣлетїнѣл о-
фїціал Nr. 22 днд апѣл 1844. De шї не
трекѣ апѣл шї не поменїрѣм кѣ днд амѣ-
дѣл пѣкѣтѣрїле авѣрѣм дрептате, дндпѣ кѣм
не тѣртѣрїеск дїмїсїїле прїїмїте шї адре-
сѣл кѣ Nr. 31 а комїсїеї обвїдѣнїї адѣвѣрїї
че ам прїїмїт днд 9. Martїe 1845. Греле
тїмпѣрї! дндсѣ ворвїнд де префачерїле фѣ-
кѣте пѣтем зїче кѣ епоха лор саѣ дндче-
пѣт свѣт епїтропїа Дн. А. Б. шї с'аѣ сѣѣр-
шїт днд ачеа лѣт. с. Г. С.; аччеста аѣ
дѣрѣмат лѣкѣрѣрїле ефетере шї аѣ дндїїн-
дат не ачеле траїнїче; градѣл дндсѣ ал
2ле де дндвдѣтѣрѣ днд формѣ саѣ дндче-
пѣт а се чере де Дн. А. С. шї с'аѣ ела-
борат днд комїсїа обвїдѣнїї адѣвѣрїї, шї с'аѣ
пѣс не темелїї раціоанале де Дн. С.

Днд епїтропїа Дн. Б. аѣ дндчепѣт шї
ваїерїле вѣдѣтѣлвї школілор а се маї стрѣн-
це, стрѣнсе аѣ фосѣ свѣт інспекдїа Д. І.
Г. Тот де атѣнче шкоала де тѣїестрїї аѣ
рѣтас кѣ епїтетѣл де епїгмѣ че і с'аѣ дат
де Д. Б. Аччаестѣ епїгмѣ о деслѣгѣ о
персоанѣ дндалѣтѣ, шї асѣзїї кѣ фолосѣл

касеі шкоалелор ачест ашезъмът есте дат дн днтрепрізь ісквсітлві върват Дсале комістлві Г. К.; дпсъ есперіендіа че се ва фаче дн віиторіме пз пздіп ва контрīvзі а пзпе ачест ашезъмът пе адевърата са темеліе. —

Ла тоате ачесте префачері о папикъ школастикъ кзпрінесъ пълъ ші не чел маі мік атом че трѣа дп фъръмътрїле пікате де пе вѣдцетл касеі шкоалелор. Рѣдочереа персоналлві амеці пе тоці каріі акзм апѣка каре дн котро, фїндлє сіла де скъпаре! Аша ера де окъпаці кѣт дці скотеа дп гвръ ші пе врѣнд: „Амар вобъ фарісілор ші кѣртѣрарілор! .“ С'аѣ апропіат тімплз каре ші акзм есте ка дп-вѣдѣтѣра се фїе скопл, ші персоналл міжлоачеле, дар пз ші дп контра; пентрѣ каре пз архангел пе-тілостів стѣ гата а кѣрма фїрл ші апѣне дпвѣдѣтѣра пзмаі пентрѣ дпвѣдѣтѣрѣ! Кѣнд съ дѣрѣмарѣ іостітѣтрїле пз вїет іздеѣ кроітор (фїл) върсѣ лакрѣті сѣпцераоце ла дшортѣтареа лор! Ел жѣлѣце сѣрманл, ші чїне щїе кѣді маі жѣлеск, ші тѣ тем съ пз рѣтѣіе пемѣргѣет! Ші іостітѣрїле стаѣ date астѣзі дп днтрепрізь D. A.; дпсъ чїне щїе че катаклістѣрї ва адѣче асѣпра лор резонл ші вїеле пѣвлїк! Ачесте тоате сѣпт пімікъ пе лѣпгъ дпфрїкошатл кѣвѣнт редѣчереа персоналллві! Ла кѣді п'аѣ прїіт сѣрвѣторїле крѣчїлп-лві! кѣте лініці п'аѣ тѣлѣзрат! кѣте есі-стендіі п'аѣ сгѣвїт! „Паче, паче вобъ!“ кѣчі вімене дп вої пз есте ші аїчі пз поате фї, каре сѣ претїндѣ ка ла префачерїле школілор сѣ се іа дп вѣгаре де сѣатѣ маі тѣлт інтересл персоанеї сале декѣт ачел пѣвлїк ал дпвѣдѣтѣреї, маї алес кѣ

кѣпоскѣта стрѣватере ші вѣпѣтате а кѣ-тѣрї дѣврѣват лѣмінат ва шѣзѣра тоате пе-пѣтїнделе, ка аша фїе-каре сѣ стѣа ла ло-кѣл сѣѣ кѣ фрїкѣ ші кѣ вреднїчіе. Де ачеа пе кѣнд тоате ераѣ сѣвчїзмате, пе кѣнд тоате редѣсе, пз сіпгѣр кѣвѣшор апїнат де о ратѣрѣ лѣтѣралл а вѣдцетл-лві ста легѣпѣндѣсе де зѣфрї ші пе атїне де тѣпъ оменѣаскѣ. Ла ачѣаста прївїнд дпмі адѣсѣлв аміте де пз рефрен дп опера мі се паре Цампа: „Patience, constance, car ton tour, ton tour viendra!“ ші део-датѣ сѣ ші респѣнді о ворѣѣ, каре атѣта вате ла окї кѣт мерїтѣ а фї поменїтѣ, маї алес кѣ аїчі авем ші пѣвое де оаре-каре епїлог. Лѣтѣраллїк т'ам дпщїїн-дат ші еѣ (дпмі ва фї ертат сѣ тѣ дп-щїїндез ші еѣ де чева, маї алес кѣ ачѣа-стѣ еспресїе ва рѣтѣнеа дп історїа шко-лілор зовїтѣ кѣ ачѣа а редѣчереї), кѣ чїне поате оаце роаде, ші чїне ле парте, пар-те-шї фаче. Асте ворѣе векі молдовенѣщї, дпмі адѣк аміте о мїпѣпатѣ фавѣлл а D. Donїчі, знде пз апїмал тѣпгвїндѣсе те фѣ-чѣа сѣ крѣзі кѣ ел дптрѣнд дп гѣлѣзрїе пз фѣчѣа аколо пічі пз рѣѣ; де шї, де кѣте орї ешїа, авѣа „пѣфѣшор пе во-тїшор.“ Де ачѣа еѣ крѣзѣнд пе вѣтѣр-пїї пострї кѣ чїне зѣмѣл кѣ децїтеле прїп-тіере пз поате сѣ пз шї ле ліпгѣ, ам азїт кѣ фїїнда ачѣа че слѣжѣще ла дої-домнї, адекѣ інтересллвї пѣвлїк ші ачеллв партїкѣлар вѣзѣнд пѣчесїтатеа редѣчереї сале аѣ хотѣрѣт (маї деграѣв ої тѣрї де кѣт ої крѣде аста) а пѣрѣсі рѣладїїле че ле аре ла локѣл знде сіпгѣр дпші таїе шї сіпгѣр тѣпѣкѣ, спре а се траѣе пзмаї дп окъпадіїле сале ка дпчѣпѣтор тѣїе-стрїлор, ка пѣвѣдѣтор, etc. etc., спре а

лъса тайнеле дитре чеї сѳиндії ла тем-
пъла Елеѳсінеї, фъръ ка съ се маї цїе
де алаші парнастлї, дитре каре пепт-
тънд претїнде нъ поате ста ла зп асемїне
лок къ фрікъ шї къ вреднїчіе. —

I. I.

К Ъ В Ъ Н Т,

зіс ла поменїреа де 40 де зїле а преасѳ.
проїн-мітрополїт ал Молдавїї Benjamin де
протосїнгелъа Dionisie, дїректор ал се-
мінарълї сѳ. мітрополїї, ростїт дї сѳ.
мітрополїе ла Бъкрешї.

Саѳ слъвїт дитрѳ пеатъа съѳ ш
лазда лї о вестеѳе адънареа.

Сїрах К. 44.

Прекъм о вірвіндъ саѳ дѳъ дїпро-
тїва връжташілор нъ поате карактерїса
пе зп ероѳ, чї зп шїр некърмат де лъпте
трїзмѳътоаре дї кърс де маї тълдї ані;
асеменеа кътева фанте де пїетате нъ пот
фаче пе омъл віртѳос, чї о дїделънгатъ
шї пе прекърматъ лъкраре де фанте вѳне.
Ероѳа пътълтеск авънд а се лъпта къ
оаменї сѳпъшї слъвїчнїлор ка шї ел, есте
маї сїгър тотд'авла де вірвіндъ, дї време
че ероѳа дѳховнїческ, ероѳа віртѳдїї авънд
а се лъпта, дѳпъ апостолъа „Нъ дїпро-
тїва гръпълї шї а сѳоцелъї, чї дїпротїва
двчепъторїїлор дїтъперекълъї ачестъї воак,
дїпротїва дѳхърїлор ръттъдїї челор де
сѳпт чер,“ вірвінда дї есте тълт маї а-
невое, маї греа шї маї несїгъръ.

Ероѳа пътълтеск веде пре връжташ
шї дїитрѳ о кълтъгъръ, дї тъсоаръ пѳ-
терїле шї дїшїавъръ слъвїчївнеа, дар връж-
ташїї челъї дѳховнїческ сѳпт невъзвдї шї
пе пѳтърадї, де ачееа шї вірвінда асвпра
лор есте маї лъвдатъ шї маї слъвїтъ.

Ероѳа лътеск ка съ кълдїе кълпна
вірвіндїї ръспїндеѳе дїпрежъръї пѳспї-
ре шї тоарте шї ласъ дї зрмъ сѳвенїре
дїпрозїтоаре; іаръ ероѳа віртѳдїї ръвар-
съ вінефачерїле сале пе оменїреа чеа а-
пъсатъ де непорочїрї, віндекъ рanelе прї-
чїпїте де връжташъа чел невъзт шї ла-
съ о пълкътъ адъчере амінте дї іїмеле
челор адъпадї дїп кзратъа ісвор ал віртѳ-
дїлор сале. Віртѳтеа дар, ачест дар дї-
палт ал сѳолетълї оменеск, есте чеа маї
пѳтернїкъ шї сїгъръа тїжлок а фаче пе-
търїреа омълї; пентрѳ-къ еа есте ісво-
рѳтъ дела пърїнтеле череск дѳтъторъа
а тот вінеде шї пѳсъ дї лъкраре де аче-
ле сѳолете марї окърмїте де дрептъа къ-
вълт, прїо каре омъл пълтеѳе дї пѳче
пе очепъа чел пїаї де фъртнї ал віедїї,
шї дескїзънд зп дрѳм лїнїдїт вїиторїмїї че
воеѳе аї зрма, ажъѳе весел ла лїманъа
ферїчїрїї шї ал петърїрїї, знде нїмїк пѳла
маї тълъзъръ. Времеа дї респектеазъ, веа-
кърїле дї вінекълъптеазъ, зрмашїї се сї-
леск ал ажъѳе шї Дѳмнезеѳ дї дїкълъ-
неазъ къ кълпна вірвіндїї пентрѳ віртѳдї-
ле сале.

Дар, а фї віртѳос нъ есте дестъа пѳ-
маї а фї дрепт, а се ферї де рѳѳ, а несо-
котї зъдърнїчїїле лъмїї шї а дїтїнде тъл-
па непорочїтълї, кълчї ачесте се пот фаче
шї де фѳдарпїчї, акърор профане кълдетърї
адїптеазъ слава лътеаскъ, ла каре спре а
ажъѳе се дѳтвракъ къ хаїна віртѳдїї, шї-
їнд къ дака голїчънеа септїментелор лор
с'ар да фадъ, нїчї одатъ н'ар ісвзтї; чї, а
фї віртѳос есте а тры дї Домнъа, а фї
кѳпвїнс де вінеде каре'л лъкреазъ, а се
гъндї віне прекъм зіче дїцелептъа „Дїп-
паїнтеа лї Дѳмнезеѳ шї дїпаїнтеа оаменї-

лор, а пѣстра дн ініта са адеврѣта кърѣденіе де драгосте ші респект кѣтре Дѣмнезеѣ, ші реліція са, кѣтре патріе ші леціе еі.“

Кърѣденіа інітіі дар, ші драгостеа сѣтр челе дінтѣв темеірі але віртѣдіі, ісворѣнд дела Дѣмнезеѣ кареле есте драгосте, дапре кѣм зіче евангелістѣл Іоан: „Ші не дѣнселе се поате пѣре темеіѣл фантелор вѣне“ спре а се дѣлѣда темплѣл каре се факъ нешѣртор ші сѣ пѣстреже дн веакѣріе віітоаре пе ероѣл віртѣдіі.

Ън асѣл де слѣвіт ероѣ, а кърві тѣтъ віада аѣ фост ѣн шір нешѣрмат де фанте вѣне, есте рѣпосатѣл мітрополіт Benjamin ал Молдавіеі, ла акърѣі поменіре де 40 де зіле сѣптем адѣнаді асѣзі дн ачест сѣжнт лѣкаш. Ел с'а пѣскѣт ла апл 1768, ші ка ѣн алт Самѣл, хотѣрѣт дін прѣчіе спре слѣжба Домпѣлѣ, дн вѣрстѣ де 16 ані а лѣат асѣпра са жѣгѣл лѣі, фѣкѣндѣсе кѣлѣгѣр ші діакон ші а днчепѣт а фі дѣпѣ апостодѣл Павел: „пѣлѣ челор крѣдінчѣші кѣ кѣвѣнтѣл, кѣ віада, кѣ драгостеа ші кѣ дѣмвѣдѣтѣра;“ пѣптрѣ каре дн вѣрстѣ де 24 ані і са ші днкрѣдінгат вѣржа пѣсторѣаскѣ а епіскопіеі Хѣшѣлѣі ла апл 1792. Ші де ачі се днчепе слѣвіта са каріерѣ, дн каре кѣ атѣт а днпінтат маі репѣде, кѣ кѣт фантеле сале ера еперѣчѣ ші пѣіне де рѣвна Домпѣлѣ. Ла а. 1796 а трѣкѣт ла епіскопіа Ромапѣлѣі ші дѣпѣ 6 ані с'а сѣіт ла скаѣпѣл мітрополіеі Молдавіеі аѣеа дн вѣрстѣ де 35 де ані. Аѣѣм лѣтіна с'а пѣс дн сѣшпнѣк; а кѣм с'а дескѣ днпінтеі ѣн кѣмп днтінс де остепелі ші невоіоде, днкрѣдіндѣндѣсе вісеріка Домпѣлѣі пе каре дн кѣрс де 40 ані о аѣ пѣсторіт кѣ вреднѣчѣе.

Трѣі карактері де віртѣдіі маі деосѣрѣіа пе ачест вѣрѣат ші дн прѣгѣтеа днкѣ дн тіперѣде адеврѣта слѣв ші нешѣрпѣре: Карактерѣл де кърѣденіе ші драгосте дн фокатѣ кѣтре Дѣмнезеѣ ші кѣтре челе сѣпте; мѣлостівіреа ші комѣтнміреа пѣптрѣ чеі пѣпорочідіі каріі алерѣга ла ажѣторѣл лѣі; ші патріотістѣл чѣл днфокат ші дорінда пѣптрѣ лѣтнпареа неаѣѣлѣі.

Карактерѣл де кърѣденіе ші драгосте днфокатѣ кѣтре Дѣмнезеѣ, се доѣдеа дн пѣтатеа са чеа маѣре, еѣлѣвіа чеа пѣшѣрціпнѣтѣ, рѣгѣчѣніе челе неконтепнѣте, прівегеріде де тоатѣ поаптеа каре ші вѣтрѣдн фінд пѣл овосіа. Нѣ пѣтеа чінеѣа сѣ вѣзѣ парадѣ маі помпоасѣ ші маі ѣтнлітоаре декѣт а ѣдеа пе ачест архіерѣѣ слѣжннд сѣжнта літѣргіе. Се арѣта атѣчн днтрѣксѣл чеѣа маі пре сѣс де ом ші ера днкѣпѣтрат де ліпнѣ ші де маѣре кѣвінндѣ.

Рѣѣѣна касѣі Домпѣлѣі дн роѣеа неконтепнѣт, дѣпре кѣм зіче проорокѣл; кѣпосѣнд кѣ кетареа преотѣлѣі пѣ есте пѣтнѣ а ѣотеѣа ші а днгрѣпа торѣдіі, чі арѣ ші о алтѣ мнсіе маі днпалтѣ; а дѣмвѣда пре порѣд леѣеа Домпѣлѣі, а десрѣдѣчнпа відіѣл ші а пропѣдѣзі віртѣтеа кѣ фанта ші дѣ кѣвѣнтѣл, — арѣеа де доріндѣ ка сѣл вѣзѣ одатѣ лѣтнпнат, пѣптрѣ каре аѣ ші днтемеіат днкѣ дн чеі днптѣі ані аі архіпѣсторіі сале шкоалѣ геологічѣаскѣ пѣптрѣ днвѣдѣтѣра клерѣлѣі дн тѣпѣстіреа Сокола, каре ші пѣпѣ асѣзі поартѣ пѣтѣле лѣі.

Пе лѣпгѣ ачесте, де ші овосіт де днгріжіріле тѣрмеі сале, пѣ днчѣта а тѣлтѣчн ші а тіпѣрі кѣрѣці фолосітоаре клерѣлѣі ші ла тот крѣдінѣл; іар пѣлѣчѣреа че аѣеа кѣтре лѣтіна шіпнѣелор дн фѣкѣсе

а оі тотд'азна дноконжэрат де оатені дм-
вѣдагі не каре ді спріжінеа ші ді ажѣта
кѣ шѣлтѣ драгосте.

Карактерѣл де мілостівіре і се дпѣл-
цасе маі пре сѣс де пѣтеріле сале: ера
тріст пентрѣ кѣ дп лѣте се гѣсеа атѣ-
ѣеа непорочіді, дпкѣт пѣ пѣтеа сѣ дп-
плінеаскѣ ліпселе тѣтлор, ші пѣ се ве-
селеа декѣт кѣнд сѣвѣрша врезн віне.
Сѣнт пентѣтраді каре л'аѣ възѣт де тѣлте
орі кѣ дп време че щерѣеа лакрѣта не
непорочітѣлѣ пріп фачере де віне, окіі сѣі се
змплеа де лакрѣті де възкріе пентрѣ кѣ
поате дппліні асеменеа дорінѣ а ініміі
сале, дорінѣ пѣскѣтѣ де патѣрѣ ші крес-
кѣтѣ де релігіе дп сінѣл алтарѣлѣ лѣі
Дѣмнезеѣ, де знде маі нічі одагѣ пѣ ліпсеа.

Кѣнд дп прівеа чінева дін партеа по-
літікѣ, дпделецѣзнеа патриотістѣлѣ сѣѣ
ші лѣнга есперіенѣ кѣщігатѣ дп кѣрс де
50 де ані аі архіпѣсторіі сале, пѣтеа сѣ
слѣжаскѣ де модел зшоарѣлор ідеі а зпѣі
пород мішкат де дорінді націонале, каре
не авѣнд нас солід се рѣтѣчеа дп хаос
ѣрѣ а ажѣпѣе ла сѣжршіт ферічіт; ел
сѣ пѣреа кѣші прівеѣе патріа кѣ зп окіѣ
стреіп де інтересѣл еі, дар ачеаста ді ве-
ніа дін адѣнка есперіенѣ че авеа де грев-
тѣдіме, кѣ каре се реформеазѣ о царѣ дп
асеменеа времі дп каре не афлѣм. Кѣ
тоате ачесте вінеде ші ферічіреа патріі
сале іаѣ фост маі скѣтпѣ дін дорінде пен-
трѣ каре п'аѣ дпчетат а лѣбра пѣлѣ ла
тоартеа са.

Дп зрѣта атѣтор лѣпте ші остенелі
вѣнѣл вѣтрѣл кѣпоскѣнд кѣ пентрѣ а пѣрта
кѣ вреднічіе о асеменеа кѣртѣ пѣ есте
дестѣл вѣна воінѣѣ, чі тревѣск ші пѣтері,
ші възѣнд кѣ пѣтеріле трѣпещі дін зі дп

зі дп пѣрѣсеск, кѣ адѣогареа анілор ші
сарчіна слѣжѣеі креще, аѣ зіс кѣ апосто-
лѣл: „Лѣпта чеа вѣпѣ т'ам лѣптат, кѣ
лѣторіа ам сѣвѣршіт, крелінѣа ам пѣзіт,
ші дорінд ка кѣте зіме ді вор маі прісосі
сѣ ле петреакѣ дп лініѣе дпгріжінд дѣ
сѣфлетѣл сѣѣ декѣт каре німік пѣ есте маі
скѣтп пре пѣтѣлѣт: ла апѣл 1842 ш'аѣ
дат демісіа ші с'аѣ трас дін сказнѣл ті-
трополіі, спре а петрече лініѣіт дп сіп-
гѣрѣтатеа знеі тѣпѣстірі, знде дѣпѣ о кѣр-
ѣере де 4 ані петрекѣді іарѣші дп фапѣ
плѣкѣте лѣі Дѣмнезеѣ вінд тоартеа дп
лѣѣ де пре пѣтѣлѣт ла 18. Дек. але апѣ-
лѣі дпчетат, ка сѣ прімеаскѣ кѣзна че
дѣпѣ дрептате іаѣ гѣтіт лѣі Дѣмнезеѣ жѣ-
декѣторѣл чел дрепт, сѣ се знеаскѣ кѣ
сѣіндіі треі іерархі Васіліе, Грігоріе ші
Іоан акѣрор прѣсѣзіре о сѣвѣршім асѣзіл,
не каріі дп тоатѣ віада іаѣ зрѣмат рѣпо-
сатѣл. Сѣ еа рѣсплѣтіреа віртѣдіі, але
кѣртіі адеѣѣрате дпсѣшірі леаѣ зпіт дп
персоана са ші пріп каре аѣ вірѣіт ка зп
ероѣ іспітеле лѣзметѣі ші аѣ асігѣрат ліма-
нѣл неѣзірііі, лѣсѣнд дп зрѣтѣ фѣзѣоасе
пілде де морал ші неѣдерсе ші респектѣ-
се адѣѣері аміте де віада са чеа трѣітѣ
дптрѣ Хрістос, пріп каре с'аѣ слѣвіт дп
неатѣл сѣѣ ші а кѣрѣі ладѣѣ повестеѣе
тѣлдімеа.

Ноі дар чінстінд меморіа ачестѣі слѣ-
віт зѣрѣват, пѣтем кѣ дрепт кѣвѣлѣт сѣ а-
вем де пілдѣ фаптеле сале не каре дпза-
дар неат черка але дескріе кѣ деатѣрѣзѣ-
тѣл, кѣ ачеаста ар оі кѣ непѣтіпѣѣ. Фѣ-
кѣнд дар поменіре де дѣпсѣл сѣ не рѣгѣт
челѣі а-тот-пѣтерік, ка сѣ факѣ а рѣсѣрі
маі дес асеменеа зѣрѣваді дптре ноі, маі
алес акѣм кѣнд моралѣ атѣта аѣ слѣвіт

ші липса де pietate аѣ фѣкѣт съ се дешарте mai de tot лѣкашѣриле Domnѣлѣи, акѣм кѣнд воала липсирѣи де евлавѣе кѣтре челе фѣлпте съ дѣтѣнде кѣ пашѣ репезѣи, акѣм тревѣск асемenea докторѣи іскѣсѣдѣи спре вѣндекареа рѣлѣи, акѣм кѣнд сѣнт пѣдѣи, фѣарте пѣдѣи дѣ клер, карѣи сѣ поатѣ ка о лѣминѣ пѣтерѣнкѣ а рѣспѣндѣ дѣтѣперекѣл пѣдѣиодѣи шѣ ал рѣтѣчѣриѣи, карѣи сѣнт фѣи аѣ іадѣлѣи шѣ сѣ факѣ а рѣсѣна кѣвѣпѣтѣл лѣи Dѣмнезѣй дѣ тоатѣ а са пѣтере.

Фѣе Doamne, ка рѣвна ачестѣи вѣрват сѣ пѣ тоарѣ дѣнтре поѣ! фѣе ка дѣмпрезѣл кѣ поменѣреа лѣи сѣ се репакѣ дѣ маѣ тѣлте ііміи, шѣ вѣртѣдѣиле лѣи челе апостолѣи, ка сѣ се слѣвѣаскѣ дѣнтрѣ дѣжсѣл шѣ прѣп трѣжасѣл пѣтѣле тѣѣ шѣ сѣѣи фѣе вечѣнкѣ поменѣре.

Трѣсѣрѣи вѣшѣре дѣи історѣи Полонѣи.

(Фрѣмарѣ.)

Негѣиодѣиле асѣпра дѣмпѣрдѣиѣи Полонѣи дѣлѣкѣ кѣрѣеа; дѣр Авѣстриа шѣ Прѣсѣиа фѣр' але ащѣпта капѣтѣл окѣпарѣ кѣ реѣименте дѣвѣчѣпателе провинѣдѣи полѣне. Авѣстриа зѣчеа, кѣ кѣ ачѣеа іокѣрѣе „воѣеще а скѣтѣи де релеле ачелор тѣмпѣрѣи не провинѣдѣиле каре одатѣ пѣтрекѣсѣрѣ дѣ прѣітѣиѣе кѣ корѣна Ънгарѣиѣи,“ іар Прѣсѣиа кѣ „е сілітѣ а траѣе кордон де кѣтрѣ ачеле провинѣдѣи полѣне, дѣ каре прѣпѣдѣиа чѣтѣа.“ (Дѣр кордонѣл пѣ се траѣе прѣп ѣара алѣтѣиа). Прѣсѣиа кѣ прѣлежѣл ачестѣеи окѣпѣрѣи сѣвѣршѣи тѣранѣи кѣтѣплѣте, тѣранѣи, каре не фак а кѣцѣта маѣ тѣлѣт ла пѣдѣе кѣчѣрѣиторѣи асѣадѣи шѣ ла пѣдѣе тѣмпѣрѣи варѣваре, дѣкѣт

ла зѣ реѣе европеан шѣ ла зѣ тѣмп лѣтѣипат. Дѣн адевѣр вѣиторѣил се ва мѣнѣна шѣ се ва дѣндоѣи а кѣреде ачеле тѣрѣнѣи прѣсѣиене ш. а. Маѣ тѣлте мѣи де фамѣлѣи полѣне фѣсѣрѣ сілітѣ а'шѣи пѣрѣсѣи кѣтѣнѣеле лор шѣ а се стрѣтѣтѣ зѣ провинѣдѣиле прѣсѣиене; тот прѣсѣиѣи не прѣвѣнд ла липса шѣ сѣрѣчѣиа полонѣилор дѣрѣанѣи ле рѣпѣрѣ вѣтеле, каѣи, вѣкателе, стѣрсѣрѣ дѣла еѣи копѣтрѣивѣдѣи фѣарте греле, дѣтѣплѣрѣ ѣара кѣ монѣтѣ прѣсѣианѣ рѣеа; апѣкарѣ не жѣнѣте шѣ о дѣмпѣрѣдѣирѣ ла реѣиментеле лор, токѣта шѣ не фѣтеле полонѣилор ле рѣпѣрѣ шѣ ле тѣрѣитарѣ кѣ сіла дѣвѣпѣ сѣдѣдѣи прѣсѣиѣи, сілінд шѣ не пѣрѣинѣдѣи лор а ле дѣнзѣстра. Аша дѣр глѣте марѣи де ѣменѣи, вѣрѣвѣадѣи фѣеѣи шѣ вѣїадѣи фѣдѣирѣ дѣ дешѣртѣриле Літѣванѣиѣи сѣѣ кѣтрѣ Авѣстриа; фѣрѣче де чѣи карѣи сѣтѣна пѣдѣспѣоѣедѣи. Тот асемenea фѣкѣрѣ шѣ тѣскаліи дѣ провинѣдѣиле копѣлѣшѣте де еѣи. Ънѣзѣтѣрѣи дѣнтреѣи, ка шѣ дѣн зѣлеле вандалѣилор аѣ рѣтѣас дешѣрте де лѣкѣиторѣи. Полонѣи се пѣрѣеа кѣ пѣ маѣ стаѣ сѣнт сѣкѣтѣл дрепѣтѣрилор ѣменѣедѣи. Европа тѣчеа ла тоате ачестѣеа кѣрѣченѣи. — Нѣзмаѣ Авѣстриа маѣ пѣзѣи ѣрѣче дѣсѣнѣплѣнѣ шѣ вѣрѣдѣаре: сімѣцѣл ѣменѣеск ал дѣмпѣрѣтѣсѣи Марѣиѣи Терѣсѣиѣи шѣ полѣтѣика дѣмпѣратѣлѣи Іосѣф II. пѣсѣрѣ тѣсѣрѣ варѣварѣилор кѣ атѣт маѣ вѣртѣс, кѣ провинѣдѣиле окѣпѣте тот ера менѣте а се дѣнтрѣна кѣ монарѣхѣиа.

Дѣндоѣирѣеа тѣерѣи провинѣдѣилор дѣнтре челе треѣи пѣтерѣи кѣрсе ізѣте, шѣ — спре тѣрѣареа лѣтѣи — фѣрте вѣшор. Фрѣика сѣ пѣ се спарѣгѣ планѣл дѣнтѣдѣи тоатѣ лѣкѣрѣеа. Маѣ вѣртѣс Прѣсѣиа дѣнгрѣжатѣ фѣрте кѣ пѣ се ва алеѣе нѣмѣк дѣи тот планѣл, дѣндѣплѣкѣ не Рѣсѣиа а прѣимѣи де вѣне тѣте

претенціе Австріеі, де ши ачелеа ера фърте дкордате. Аша дар ачеле треі пѣтері а тѣсврат конвенціи мор свѣскресе дн 19. Февр. ши 5. Авг. 1772 ла Петерсвѣрг ши ла Берлин пѣвлікаръ манифесте, прии каре претинсеръ дела рецелѣ ши дела репѣвліка Полоніеі дареа кѣторва дѣри ши тот одатъ знеле ашезѣмѣнте нѣкъ дн челе че аѣ маі рѣмас сѣит ъзме де Полоніа. Нѣмаі зп дѣпѣт ши зп ваіет де тѣнѣ рѣсѣнѣ прии тѣте провинціи ле полѣне; рецелѣ стете дн коптръ кѣ вѣрѣвѣдѣ, о діетѣ естраордїнаръ се адѣнѣ кѣрѣнд. Рецелѣ ши діета протестаръ дн фаца черѣвлі ши а ѣменїмор асѣпра кѣмплїтеі кѣлкѣри сѣвѣршїте кѣ препѣтїода ши кѣ армеле. Мѣлді дїи депѣтаді пѣрѣсїрѣ діета; мѣлді магнаді репѣмпїнеръ кѣ тѣрїе сіліреа де а сѣ скѣпне. Алдії, ка нїще Катонї ши Брѣдїа дотрѣ оновїлѣ desesperаціе дѣши лѣаръ вїада. Тѣте дндешерт. Полонїмор лї се амерїндѣ, кѣ дакъ нѣ воїеск а прїмі декретареа челор треї, се ва тѣїа тѣтъ Полонїа ши — дѣкъ атѣнчї — се ва щерѣ дїи лїста статѣїмор Европїеі. Ачѣаста дескораціѣ ши не ѣнеї маї взнї патрїодї; рецелѣ ши діета свѣскрїсеръ дотре сѣспїнѣрї нїще пердѣрї атѣт де греле дн 21. Авг. 13. ши 18. Септ. 1772. — Дѣрїле рѣпїте фѣчѣа а треїа парте дїи статѣл Полонїеі ши маї жѣмѣтате дїи пѣтѣрѣл лѣкѣїторїмор. Рецелѣ Прѣсїеі трасе ла сіе Прѣсїа полонѣаскѣ апѣсапѣ ши рѣсѣрїтеапѣ атѣт де скѣмпѣ пѣптрѣ ел, кѣчї кѣ ачѣаста статѣл сѣѣ венї дн ле гѣмѣнте кѣ провиндіа Brandенвѣрг ши се фѣкѣ домп ал комерчїлѣвї Полонїеі, апої Потмерелїа, воївозіа Марїенвѣрг ши Бѣлт, Ерстѣланд, Міхѣлаѣ, Неѣ ши

портѣл дела Данціг, кѣ тотѣл 600 мїлѣрї пѣтр. ши 600,000 сѣфл. лѣк. Дѣмпѣрѣтѣа са Рѣсїеі дѣши фѣкѣ партеа са, кѣ тареле прїнчїпат Літѣванїа, воївозіле Мїнск, Вітѣпск, Місчїслав, пѣсте тот апрѣне дѣѣ мї мїл. пѣтр. лѣкѣїте де 1 мїл. ши 800,000 сѣфлѣте. Австріа лѣѣ партеа чѣа маї рѣдіторѣ ши маї попоратѣ, адїкѣ Галїціа ши Лодомерїа, кѣт ши Кракавіа ши маї мѣлѣ дїстрїктѣрї дїи Подолїа ши Волвїнїа, кѣ тотѣл 1400 мїлѣрї пѣтр., ши врео треї мїліѣне лѣкѣїторї дн 300 четѣдї ши ораше ши дн шесе мїї сате.

Дїета Полонїеі фѣ дндаторатѣ а ши апѣра не челе треї пѣтері дн прїпрїетатеа дѣрїмор апѣкѣте; іар кѣнд кѣ регѣларѣа граїделор се маї тѣїаръ ши алте вѣкѣдї ши дїнѣтѣрї дотрѣпѣндѣсе кѣ взл саѣ алѣл дїи статѣрїле дѣмпѣрїдїторѣ. Ачї се дѣмплїнїрѣ дѣфрїкошателе кѣвїнте але атїкѣлѣ Брѣппѣс: „Ваї челор дѣвїншї ши пѣпѣтїнчѣшї!“ Тот атѣнчї се дндатораръ ши челе треї пѣтері дотре сіе, кѣ дн ачѣл нѣѣ кѣдїг де дѣрї се вор апѣра зна не алѣа дотре тѣте дѣмпредївѣрїле, токѣа де кѣтѣа сѣар дѣтѣшпла, ка дїи алте прїчїнї сѣ се ши черте. Дн ѣртѣ тот еле, пѣтерїле кѣзѣшїрѣ кѣ тѣтъ соленїтатеа пѣатѣрпареа провинціи мор рѣмасѣ Полонїеі ши дн терпїнї категорїчї се лѣпѣдаръ тѣте треї де орї че алте претенції ар маї пѣтѣа форма вреодатѣ асѣпра де треї орї пѣфѣрїчїтеі репѣвлїче. Полонїа скоасѣ дїнѣтре грѣделеле дрѣпѣлѣвї, прїмі кѣзѣшїа дела деспоїеторїї сѣї. Ърма алеасѣ, кѣ дїи тѣте ачеле гарандії нѣ сѣѣ пѣїт нїчї зна.

Констїтѣвціа Полонїеі дѣкъ фѣ реформатѣ, дѣсѣ нѣмаї дѣпѣ плакѣл челор треї. Се декретѣ зп сѣат стѣтѣторїѣ, а кѣрѣвї депѣтаді сѣ фїе алѣшї нѣмаї де кѣтрѣ воїерїте, знелѣте дѣковоїѣсе дн тѣїа стрѣїнїмор. (Ва ѣрма.)